

VALLANKUMOUKSELLISEN RIIAN ULTIMAATUMI

Saksalaiset sanomalehdet, jotka tavallisesti kiinnittävät suurta huomiota Itämerenmaiden tapahtumiin, kertovat seuraavan opettavaisen tosiasian. Riian polyteknikumissa asiat kulkevat niin kuin muissakin korkeakouluissa: ylioppilaskokoukset ovat muuttuneet poliittisiksi joukkokokouksiksi. Ylioppilaat järjestyvät vallankumouksen taisteluvoimaksi. Liberaalipomot nyrpistelevät nenäänsä ja motkottavat partaansa hallituksen heikkouden johdosta. Mutta Liivinmaalla on herrojen tilanomistajain asema käynyt niin tukalaksi, että he ovat ryhtyneet päättävästi järjestämään kartanoittensa aseellista vartiointia luottamatta hallitukseen, joka ei voi tehdä mitään talonpojille, työläisille, enempää kuin ylioppilaillekaan. Itämerenmaalaiset paroonit järjestävät tosissaan kansalaissotaa: he suorastaan palkkaavat kokonaisia osastoja, aseistavat ne hyvillä makasiinikivääreillä ja sijoittavat laajoihin kartanoihinsa. Ja nyt sitten osoittautuu, että osa saksalaisista ylioppilaskorporanteista Itämerenmaissa on liittynyt noihin osastoihin! On selvää, että lätiläinen ja venäläinen ylioppilaskunta ei ainoastaan julistanut boikottia näille ylioppilaspukuisille mustasotnialaisille, vaan myös nimitti erikoisen komission tutkimaan ylioppilaiden osallistumista tilanherrojen mustiin sotnioihin. Tämän komission kaksi jäsentä lähetettiin maa-seudulle keräämään tietoja talonpojilta. Hallitus vangitutti molemmat valtuusmiehet ja toimitti heidät Riian vankilaan.

Silloin lätiläiset ja venäläiset ylioppilaat nousivat. Kutsuttiin koolle tavattoman suuri kokous. Hyväksyttiin mitä kategorisin päätöslauselma. Kokouspaikalle kutsutulta polyteknikumin johtajalta vaadittiin pikaisia toimenpiteitä

pidätettyjen vapauttamiseksi. Päätöslauselman loppuun kirjoitettiin suoranainen ultimaatumi: ellei pidätettyjä kolmen päivän sisällä määrätuntiin mennessä vapauteta, niin ylioppilaat Riian työläisten avustamina vapauttavat heidät kaikkia mahdollisia keinoja käyttäen.

Kuvernööriä ei siihen aikaan ollut Riassa, hän oli matkustanut Pietariin hankkimaan kenraalikuvernöörin valtuuksia. Kuvernöörin viransijainen hätäntyi ja „selviytyi asiasta” diplomaattisesti. Hän kutsui luokseen (näin kertoo „Vossische Zeitung” * lokakuun 20 p:nä uutta lukua) johtajan ja kummankin pidätetyn ja kysyi jälkimmäisiltä, tietävätkö nämä tekojensa olevan laittomia. Nämä tietenkin vastasivat, etteivät näe niissä mitään lainvastaista. Silloin kuvernöörin viransijainen, kuulemma erään riikalaisen sanomalehden kertoman mukaan, tiukasti kehoitti heitä pidättäytymään noin lainvastaisista teoista ja — laski kummankin vapaalle jalalle.

„Ylioppilaiden silmissä”, lisää itämerenmaalaisiin paroneihin ihastunut kirjeenvaihtaja surumielin, „ja heidän takanaan olevien joukkojen silmissä hallitus taipui ultimaatumin edessä. Eivätkä syrjästä seuranneetkaan voineet saada muunlaista käsitystä”.

„Proletari” № 23,
lokakuun 31 (18) p:nä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

* — „Vossin Lehti”. Toim.